

Додаток 1
до наказу ТОВ «Оператор ГТС України»
від 12.01.2024 № 13

Затверджено:
постановою НКРЕКП від 10.01.2024
№ 59

**ПРОГРАМА ВІДПОВІДНОСТІ
ТОВ «Оператор ГТС України»**

2023

1. Правові засади

1.1. Ця Програма відповідності Оператора ГТС розроблена з дотриманням вимог Закону України «Про ринок природного газу» (далі – Закон), в якій визначаються заходи для уникнення дискримінаційних дій з боку оператора газотранспортної системи та моніторингу виконання таких заходів.

1.2. Програма відповідності оператора ГТС містить положення та заходи, виконання яких є обов'язковим для працівників Оператора ГТС при здійсненні ними своїх функцій та у взаємовідносинах з власником газотранспортної системи (єдиним учасником) та іншими суб'єктами ринку природного газу.

2. Визначення та аббревіатури

2.1. Терміни, які використовуються у цій Програмі відповідності, мають наступне значення:

Вертикально інтегрована організація – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, фізична особа, яка здійснює господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою, або група таких осіб, пов'язаних між собою безпосередньо чи опосередковано відносинами контролю, що здійснює щонайменше одну із функцій транспортування, розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу або надання послуг установки LNG і щонайменше одну із функцій постачання або видобутку природного газу;

Власник ГТС – уповноважений орган управління державним майном газотранспортної системи, яке не підлягає приватизації та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами;

Єдиний учасник – суб'єкт господарювання, 100 відсотків корпоративних прав у статутному капіталі якого належать державі та який володіє 100 відсотками корпоративних прав в Операторі ГТС, метою діяльності якого є управління та сприяння забезпеченню ефективної діяльності Оператора ГТС;

Керівник структурного підрозділу - працівник Оператора ГТС, який наділений та/або виконує організаційно-розпорядчі та/або адміністративно-господарські функції (обов'язки);

Кодекс ГТС – Кодекс газотранспортної системи, затверджений постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 30.09.2015 № 2493 (з подальшими змінами);

Конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути та/або впливає на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

Оператор ГТС – суб'єкт господарювання, який отримав ліцензію на провадження діяльності з транспортування природного газу;

Працівник – фізична особа, яка виконує свої трудові обов'язки за трудовим договором (контрактом) або цивільно-правовим договором з Оператором ГТС;

Програма відповідності – організаційно-розпорядчий документ Оператора ГТС, що визначає внутрішні програми, політику та процедури, що застосовуються Оператором ГТС з метою забезпечення виконання вимог щодо відокремлення та незалежності Оператора ГТС відповідно до вимог Закону України «Про ринок природного газу», моніторингу, виявлення та

попередження невідповідності вимогам щодо відокремлення та незалежності, усунення таких невідповідностей;

Регулятор – Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Терміни «виробництво електричної енергії» та «постачання електричної енергії» вживаються у значенні, встановленому Законом України «Про ринок електричної енергії».

Інші терміни, що використовуються в цій Програмі відповідності, вживаються у значеннях, наведених у Цивільному кодексі України, Господарському кодексі України, Кодексі законів про працю України, законах України «Про ринок природного газу», «Про запобігання корупції», «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», Кодексі ГТС та інших нормативно-правових актах.

3. Мета Програми відповідності

3.1. Метою Програми відповідності є визначення зобов'язань та заходів, що виконуються Оператором ГТС для забезпечення:

- відокремлення та незалежності Оператора ГТС відповідно до Закону;
- недискримінації суб'єктів ринку природного газу (Користувачів системи);
- застосування об'єктивних та прозорих принципів виконання завдань Оператора ГТС, визначених законодавством;
- моніторингу, контролю та регулярної звітності про виконання Програми відповідності.

4. Предмет Програми відповідності

4.1. Ця Програма відповідності визначає заходи для:

- 1) дотримання Оператором ГТС вимог про відокремлення та незалежність оператора газотранспортної системи від діяльності з видобутку, розподілу, постачання природного газу, діяльності оптових продавців відповідно до вимог статті 23 Закону;
- 2) забезпечення незалежності прийняття рішень Оператором ГТС від суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність з видобутку, розподілу, постачання природного газу, виробництва та постачання електроенергії, діяльності оптових продавців;
- 3) здійснення Оператором ГТС діяльності з виробництва електричної енергії з природного газу на електроустановках, які є об'єктами газотранспортної системи або які передані в тимчасове управління (користування) відповідно до рішення Кабінету Міністрів України, відокремлено від іншої діяльності Оператора ГТС;
- 4) забезпечення незалежності Оператора ГТС від Власника ГТС при виконанні функцій оператора газотранспортної системи відповідно до вимог статті 28 Закону;
- 5) забезпечення Оператором ГТС дотримання вимог щодо недискримінаційних дій по відношенню до суб'єктів ринку природного газу;
- 6) забезпечення дотримання прозорих та недискримінаційних відносин між Оператором ГТС та Власником ГТС (Єдиним учасником) та/або вертикально інтегрованою організацією, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019, між

Оператором ГТС та іншими суб'єктами господарювання, що входять до складу вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019;

- 7) поведження з інформацією, отриманою під час виконання функцій оператора газотранспортної системи, та забезпечення захисту конфіденційної інформації;
- 8) забезпечення виконання цієї Програми відповідності та дотримання працівниками Оператора ГТС вимог, передбачених Законом та цією Програмою відповідності, а також відповідальності за невиконання;
- 9) забезпечення діяльності Контролера, його прав і належних умов виконання його обов'язків, взаємодії Оператора ГТС та працівників Оператора ГТС з ним;
- 10) забезпечення моніторингу виконання цієї Програми відповідності та підготовки звітів з її виконання відповідно до вимог Закону.

5. Сфера застосування

5.1. Положення Програми відповідності застосовуються до Оператора ГТС та всіх Працівників.

6. Відокремлення Оператора ГТС від інших суб'єктів ринку природного газу

6.1. Оператор ГТС не здійснює господарську діяльність з видобутку, розподілу або постачання природного газу.

6.2. З метою забезпечення незалежності Оператора ГТС від інших суб'єктів ринку природного газу, а також забезпечення дотримання принципу недискримінації та рівновіддалених відносин із суб'єктами ринку природного газу, Оператор ГТС здійснює свою діяльність в окремих приміщеннях від інших суб'єктів ринку природного газу.

6.3. Оператор ГТС забезпечує наявність внутрішніх ІТ-мереж та серверів, на яких дані та інформаційні ресурси Оператора ГТС зберігаються окремо від інших суб'єктів ринку природного газу та захищені від стороннього втручання.

7. Незалежність Оператора ГТС від інших суб'єктів ринку природного газу та учасників ринку електричної енергії

7.1. Оператор ГТС незалежний у прийнятті всіх рішень та провадженні всієї господарської діяльності від суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність з видобутку, розподілу, постачання природного газу, виробництва та постачання електроенергії, діяльності оптових продавців.

7.2. Управління поточною діяльністю Оператора ГТС здійснюється виконавчим органом Оператора ГТС відповідно до його статуту.

7.3. Посадовим особам, керівникам структурних підрозділів Оператора ГТС відповідно до частини третьої статті 23 Закону заборонено:

- обіймати посади в органах управління або бути посадовою особою/працівником у принаймні одного суб'єкта господарювання, що здійснює діяльність з видобутку (виробництва) та/або постачання природного газу та/або електричної енергії, у тому числі іноземних; у вертикально інтегрованій організації, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019 року, та інших суб'єктах господарювання, що входять до складу або є афілійованими до вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019 року;

- отримувати матеріальну чи іншу вигоду від принаймні одного суб'єкта господарювання, що здійснює діяльність з видобутку (виробництва) та/або постачання природного газу та/або електричної енергії, у тому числі іноземних; від вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019 року, та від інших суб'єктів господарювання, що входять до складу або є афілійованими до вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019 року;

- безпосередньо чи опосередковано здійснювати одноосібний або спільний контроль або користуватися іншим правом у розумінні Закону у принаймні одного суб'єкта господарювання, що здійснює діяльність з видобутку (виробництва) та/або постачання природного газу та/або електричної енергії, у тому числі іноземних; у вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019 року, та у інших суб'єктів господарювання, що входять до складу або є афілійованими до вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019 року, крім тимчасового права здійснювати виробництво електричної енергії у строки, на умовах та в порядку, визначених пунктом 13-4 розділу XVII "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про ринок електричної енергії".

7.4 Посадові особи, керівники структурних підрозділів Оператора ГТС при працевлаштуванні власноруч підписують заяву про відсутність обмежень щодо обіймання посад в операторі газотранспортної системи України згідно із Законом України "Про ринок природного газу" за зразком відповідно до Додатку 2. Працевлаштування посадових осіб, керівників структурних підрозділів Оператора ГТС за наявності обмежень, передбачених частиною третьою статті 23 Закону та/або за відсутності зазначеної в цьому пункті та підписаної власноруч заяви не допускається.

8. Наявність достатніх ресурсів для належного виконання завдань та функцій оператора ГТС

8.1. Оператор ГТС має достатні майнові, технічні, фінансові, трудові ресурси та інформаційні засоби, необхідні для належного виконання завдань та функцій оператора ГТС, передбачених Законом.

8.2. Відповідно до Статуту та Договору про передачу на праві господарського відання майна, що перебуває у державній власності та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами, Оператор ГТС має власні необоротні та оборотні матеріальні активи, а також передане на праві господарського відання майно, що перебуває в державній власності та використовується у процесі провадження діяльності з транспортування природного газу магістральними трубопроводами.

8.3. Основною складовою газотранспортної системи є мережа магістральних газопроводів та газопроводів-відводів, а також інше необхідне обладнання, що являє собою єдиний технологічний комплекс, який працює в безперервному робочому режимі.

8.4. Оператор ГТС має у своєму розпорядженні фінансові, технічні, матеріальні та людські ресурси, необхідні для виконання покладених на нього Законом функцій, зокрема взаємодії з операторами газотранспортних систем сусідніх держав.

8.5. Основним джерелом доходів Оператора ГТС є дохід від послуг транспортування природного газу відповідно до тарифів, встановлених у визначеному законодавством порядку.

8.6. Оператор ГТС зобов'язаний забезпечувати виконання фінансових зобов'язань, пов'язаних з функціями оператора газотранспортної системи.

8.7. Оператор ГТС відповідальний за інвестиційне планування відповідно до Закону та

Кодексу ГТС. З метою забезпечення розвитку газотранспортної системи Оператор ГТС розробляє і щороку до 31 жовтня подає на затвердження Регулятору план розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років та зобов'язаний виконувати затверджений Регулятором план розвитку в повному обсязі відповідно до запланованих етапів, обсягів робіт у кількісному вираженні та обсягів фінансування у вартісному вираженні.

9. Забезпечення здійснення Оператором ГТС діяльності з виробництва електричної енергії відокремлено від діяльності з транспортування природного газу, та інших видів діяльності та послуг, які надаються/здійснюються в межах та на умовах, визначених законодавством, що застосовується

9.1. Оператор ГТС здійснює діяльність з виробництва електричної енергії відповідно до положень законодавства України, зокрема вимог Закону України «Про ринок електричної енергії».

9.2. Діяльність з виробництва електричної енергії, у тому числі операції із закупівлі природного газу для виробництва електричної енергії, має бути відокремлена від іншої діяльності оператора газотранспортної системи.

Виконання цього положення забезпечується шляхом функціонування окремого структурного підрозділу (філії) Оператора ГТС, який є відповідальним за забезпечення здійснення діяльності із виробництва електричної енергії, посадові інструкції якого забезпечують незалежність від інших структурних підрозділів Оператора ГТС.

9.3. Оператор ГТС зобов'язаний вести окремий від інших видів діяльності облік витрат та доходів щодо діяльності з виробництва електричної енергії.

9.4. Витрати та доходи, пов'язані із здійсненням діяльності з виробництва електричної енергії, не враховуються при розрахунку тарифу оператора газотранспортної системи на послуги транспортування природного газу.

9.5. Оператору ГТС заборонено використовувати дохід від надання послуг з транспортування природного газу відповідно до тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу, встановлених Регулятором, для здійснення діяльності з виробництва електричної енергії.

9.6. Операції із закупівлі природного газу для здійснення діяльності з виробництва електричної енергії Оператором ГТС здійснюються за поданням структурного підрозділу (філії) Оператора ГТС, який є відповідальним за забезпечення здійснення діяльності із виробництва електричної енергії, та окремо від операцій із закупівлі природного газу для здійснення діяльності оператора газотранспортної системи. Закупівля природного газу для виробництва електричної енергії здійснюється Оператором ГТС на конкурентних ринкових засадах або відповідно до умов реалізації природного газу, визначених Кабінетом Міністрів України при покладенні спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу.

9.7. Контролер має право брати участь у всіх нарадах керівництва, засіданнях органів управління, нарадах керівників структурних підрозділів, які стосуються здійснення діяльності з виробництва електричної енергії, в тому числі щодо закупівлі природного газу для здійснення діяльності з виробництва електричної енергії. З цією метою відповідальний структурний підрозділ (філія) завчасно повідомляє Контролера про проведення запланованих нарад та надає йому всю інформацію, необхідну для участі в них.

9.8. Контролер має доступ до даних та інформації, які стосуються здійснення діяльності з виробництва електричної енергії, в тому числі щодо закупівлі природного газу для здійснення

діяльності з виробництва електричної енергії, фінансування діяльності з виробництва електричної енергії тощо. З цією метою структурний підрозділ (філія) Оператора ГТС, який є відповідальним за забезпечення здійснення діяльності з виробництва електричної енергії, інші структурні підрозділи, посадові особи Оператора ГТС, надають Контролеру для ознайомлення, зокрема, документи, які стосуються здійснення діяльності з виробництва електричної енергії, в тому числі рішення органів управління Оператора ГТС, рішення органів державної влади, протоколи внутрішніх нарад, вхідні та вихідні листи, службові документи тощо.

9.9. Оператор ГТС приймає рішення щодо здійснення діяльності із виробництва електричної енергії (отримання ліцензії на здійснення діяльності з виробництва електричної енергії, умови виходу на ринок, сегменти ринку, обсяги, укладення договорів на продаж електричної енергії тощо) у порядку, встановленому внутрішніми документами, які визначають порядок здійснення Оператором ГТС діяльності з виробництва електричної енергії, а за їх відсутності – за рішенням органів управління відповідно до положень статуту Оператора ГТС.

9.10. Структурний підрозділ (філія) Оператора ГТС, який є відповідальним за забезпечення здійснення діяльності із виробництва електричної енергії, функціонує з урахуванням таких особливостей:

- 1) структурний підрозділ (філія) Оператора ГТС, який є відповідальним за забезпечення здійснення діяльності із виробництва електричної енергії, є структурним підрозділом, підпорядкованим безпосередньо генеральному директору/голові правління Оператора ГТС та здійснює свою діяльність відокремлено від структурних підрозділів, які є відповідальними за забезпечення діяльності з транспортування природного газу;
- 2) посадові особи/керівник структурного підрозділу (філії) Оператора ГТС, який є відповідальним за забезпечення здійснення діяльності із виробництва електричної енергії, є незалежними у прийнятті рішень від керівників інших підрозділів, що безпосередньо забезпечують діяльність з транспортування природного газу;
- 3) працівникам та посадовим особам структурного підрозділу (філії) Оператора ГТС, який є відповідальним за забезпечення здійснення діяльності із виробництва електричної енергії, заборонено здійснювати роботу за сумісництвом та суміщення професій та/або посад у інших структурних підрозділах Оператора ГТС.

9.11. Обмін інформацією, документами, які стосуються питань здійснення діяльності з виробництва електричної енергії відбувається виключно в межах та відповідно до мети та функціональних потреб структурного підрозділу (філії) Оператора ГТС, який є відповідальним за забезпечення здійснення діяльності із виробництва електричної енергії, у письмовій формі за підписом/обізнаністю керівника структурного підрозділу, а у разі автоматизованого обміну в рамках програмного забезпечення – способом та у обсягах, визначених програмним забезпеченням та правами доступу, необхідного для виконання функцій структурного підрозділу.

9.12. Заходи з реорганізації, внутрішніх перетворень, розподілу та перерозподілу функцій між підрозділами та керівниками напрямків Оператора ГТС здійснюються з дотриманням положень цієї Програми.

10 Недискримінаційне ставлення до суб'єктів ринку природного газу

10.1. Діяльність Оператора ГТС не обмежує або в інший спосіб негативно не впливає на конкуренцію на ринку природного газу.

10.2. Оператор ГТС надає послуги транспортування природного газу, виконує інші функції

Оператора ГТС відповідно до Закону, Кодексу ГТС та інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність Оператора.

10.3. Оператор ГТС, дотримуючись Закону, Кодексу ГТС та інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність Оператора ГТС, забезпечує недискримінаційний та прозорий доступ до газотранспортної системи всім суб'єктам ринку природного газу (користувачам системи), які відповідають вимогам Закону, Кодексу ГТС та іншим відповідним нормативно-правовим актам.

10.4. Відповідно до Закону та Кодексу ГТС Оператором ГТС запроваджено механізм/процедури запобігання та усунення дискримінації суб'єктів ринку природного газу, які, зокрема, передбачають:

- 1) розміщення на своєму веб-сайті у недискримінаційний спосіб інформації, що сприятиме розвитку ринку природного газу;
- 2) придбання енергоресурсів, в тому числі природний газ, необхідних для здійснення своєї господарської діяльності, у недискримінаційний і прозорий спосіб та на ринкових умовах;
- 3) укладання договорів із замовниками на транспортування природного газу типової форми, затвердженої Регулятором.

10.5. Оператор ГТС надає суб'єктам ринку природного газу послуги відповідно до Закону, Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з транспортування природного газу, Кодексу ГТС, інших нормативно-правових актів та установчих документів. Оператор ГТС забезпечує оприлюднення інформації щодо умов і вартості таких послуг на веб-сайті Оператора ГТС з дотриманням строків оприлюднення та актуалізації відповідної інформації.

10.6. Доступ до публічної інформації забезпечується Оператором ГТС у обсягах і формі, що визначені законодавством України.

10.7. Основною формою оприлюднення інформації та документів Оператора ГТС, зобов'язання щодо якого визначаються положеннями національного законодавства, є публікація на веб- сайті Оператора ГТС за адресою: www.tsoua.com.

Оператор газотранспортної системи розміщує на веб-сайті відомості, визначені положеннями Закону українською та, у визначених законодавством випадках, англійською мовами, зокрема:

- 1) перелік послуг, що надаються Оператором ГТС, інформацію про тарифи, Кодекс ГТС та інші умови надання таких послуг, включаючи технічні умови для отримання доступу та приєднання до газотранспортної системи;
- 2) методологію визначення тарифів на послуги з транспортування природного газу для точок входу і точок виходу та методологію визначення плати за приєднання до газотранспортної системи;
- 3) кількісні показники обсягів технічної потужності, потужності, право користування якою було надано замовникам згідно з чинними договорами транспортування, та вільної потужності газотранспортної системи у розрізі точок входу та точок виходу;
- 4) дані про плановані та фактичні обсяги природного газу, що переміщуються газотранспортною системою, в обсязі, що знаходиться у розпорядженні такого оператора;

- 5) схему газотранспортної системи разом з переліком точок входу і виходу;
- 6) до 01 листопада календарного року інформацію про час та місце проведення робіт, запланованих у наступному календарному році, які можуть викликати зміни в умовах функціонування газотранспортної системи, що призводять до обмеження транспортування природного газу, а також повідомляє визначених законодавством третіх осіб про виникнення аварії, надзвичайної ситуації або кризової ситуації, яка може впливати на роботу їх пристроїв, установок або мереж, зокрема про очікуваний час тривалості та період обмежень у транспортуванні природного газу.

10.8. Для забезпечення прозорості виконання завдань та функцій Оператора ГТС, визначених законодавством, Оператор ГТС на веб-сайті також публікує: Програму відповідності, інформацію та документи стосовно завдань Оператора ГТС та основ його роботи, інформацію щодо Органів управління Оператора ГТС, Організаційну структуру Оператора ГТС, прізвище, ім'я, по батькові Контролера та його контактну інформацію, у тому числі електронну адресу. У випадку обрання контролером юридичну особу, Оператор ГТС публікує назву, реєстраційні дані такої юридичної особи та прізвище, ім'я, по батькові, контактну інформацію, у тому числі електронну адресу особи, яка діє від імені такої юридичної особи.

10.9. Інформація, передбачена у цьому розділі Програми відповідності, надається Оператором ГТС у зрозумілій та чіткій формі на недискримінаційній основі, є доступною на веб-сайті Оператора ГТС упродовж 5 років з дати розміщення та підлягає актуалізації у разі потреби.

10.10. Оператором ГТС упроваджено Концепцію перевірки потенційних контрагентів, якою передбачено порядок перевірки потенційних контрагентів/учасників (переможців) процедур закупівель з метою отримання інформації, зокрема, про притягнення учасника до відповідальності за вчинення у сфері закупівель корупційного правопорушення, вчинення учасником антиконкурентних узгоджених дій, що стосуються спотворення результатів торгів (тендерів) тощо.

10.11. Оператором ГТС здійснюється постійний моніторинг та аналіз дотримання Працівниками внутрішніх процесів, вживаються необхідні заходи (за необхідності) з метою запобігання або усунення преференційних відносин з окремими суб'єктами ринку природного газу.

10.12. Оператором ГТС застосовується принцип недискримінаційності, зокрема, до наступного переліку внутрішніх процесів:

- 1) приєднання до газотранспортної системи;
- 2) надання послуг з транспортування природного газу;
- 3) балансування та оперативно-диспетчерського управління газотранспортною системою;
- 4) виставлення рахунків за надані послуги;
- 5) комунікація із прямими споживачами та замовниками послуг з транспортування природного газу;
- 6) надання інформації, обов'язковість надання якої встановлена законодавством.

За невиконання зазначених в цьому пункті правил роботи з суб'єктами ринку природного газу та/або третіми сторонами щодо недискримінаційності працівники Оператора ГТС несуть відповідальність, передбачену цією Програмою відповідності та нормами чинного

законодавства.

10.13. Оператором ГТС упроваджено в Політиці з питань врегулювання конфлікту інтересів механізм запобігання конфлікту інтересів посадових осіб та працівників Оператора при здійсненні посадових функцій та повноважень Оператора ГТС та управління конфліктом інтересів. Контроль за дотриманням положень Політики з питань врегулювання конфлікту інтересів покладається на Відділ (службу) комплаєнсу.

10.14. Оператором ГТС встановлений наступний порядок повідомлення про конфлікт інтересів:

- 1) первинне декларування інформації про зовнішню бізнес-діяльність працівника та членів його сім'ї, наявності родинних зв'язків в Операторі ГТС;
- 2) надання інформації Відділу (службі) комплаєнсу та Контролеру в разі зміни задекларованої раніше інформації або при виникненні ситуації (обставин), при якій виникає (може виникнути) конфлікт інтересів, в письмовому вигляді.

Первинне декларування даних здійснюється в письмовому вигляді за формою Декларації щодо конфлікту інтересів, наведеною в Додатку 3 до Кодексу корпоративної етики Оператора ГТС (далі – Декларація), при прийомі на роботу.

У разі зміни даних, зазначених у Декларації (наприклад: виникнення родинних зв'язків у Операторі ГТС, можливе призначення до складу органів управління юридичних осіб тощо), працівник повинен протягом 5-и робочих днів подати оновлену Декларацію Відділу (службі) комплаєнсу та Контролеру.

Працівник зобов'язаний негайно письмово або за допомогою електронної пошти повідомляти свого безпосереднього керівника та Відділ (службу) комплаєнсу про наявність потенційного або реального конфлікту інтересів, а також про ситуацію (обставини), при якій виникає (може виникати) конфлікт інтересів, щоб така ситуація (обставини) була проаналізована і були здійснені необхідні заходи щодо попередження виникнення або врегулювання такої ситуації (обставин).

Посадові особи Оператора ГТС, отримавши інформацію про виникнення реального чи потенційного конфлікту інтересів, зобов'язані невідкладно вжити заходів щодо врегулювання ситуації.

Конфлікт інтересів може бути врегульовано наступними способами:

- 1) обмеження доступу працівника до інформації, яка може мати відношення до його приватних інтересів;
- 2) відсторонення працівника від процесу прийняття рішень / укладання правочинів / вчинення дій, які вже знаходяться або можуть знаходитися під впливом конфлікту інтересів;
- 3) перегляд обсягу функціональних повноважень або переведення працівника на посаду, яка передбачає виконання функцій та обов'язків, не пов'язаних з конфліктом інтересів;
- 4) застосування зовнішнього контролю за виконанням працівником відповідних функцій та обов'язків, вчиненням дій чи прийняттям рішень;
- 5) відмова працівника від свого приватного інтересу, який призводить до конфлікту

інтересів;

- б) звільнення працівника (у виключних випадках з урахуванням вимог законодавства України).

10.15. Відносини комерційного та фінансового характеру з суб'єктами ринку природного газу та третіми сторонами, у тому числі отримання позик, кредитів або здійснення інших фінансових операцій, здійснюються Оператором ГТС виключно на ринкових умовах, з дотриманням положень внутрішніх документів Оператора ГТС, якими визначені механізми планування, організації та проведення закупівель товарів, робіт і послуг, і жодним чином не повинні впливати на незалежність Оператора ГТС.

11. Відносини з Власником ГТС та вертикально інтегрованою організацією, у тому числі до складу якої входив Оператор ГТС

11.1. Оператор ГТС незалежний від Власника ГТС у прийнятті рішень при виконанні функцій оператора газотранспортної системи відповідно до вимог статті 28 Закону.

11.2. Закупівля товарів, робіт та послуг, в тому числі у вертикально інтегрованої організації та вертикально інтегрованої організації, до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019 року, та у інших суб'єктів господарювання, що входять до складу або є афілійованими до вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019 року, а також у Єдиного учасника здійснюється на підставі відповідних договорів відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» та з дотриманням наступних принципів:

- 1) добросовісної конкуренції серед учасників;
- 2) відсутності перешкоджання конкуренції;
- 3) максимальної економії та ефективності;
- 4) відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель;
- 5) недискримінаційності учасників;
- 6) відсутності конфлікту інтересів;
- 7) об'єктивної та неупередженої оцінки тендерних пропозицій;
- 8) запобігання корупційним діям і зловживанням;

9) унеможливлення перехресного субсидювання між Оператором ГТС та Єдиним учасником, а також між Оператором ГТС та вертикально інтегрованою організацією, у тому числі до складу якої входив Оператор ГТС до 31.12.2019, а також між Оператором ГТС та іншими суб'єктами господарювання, що входять до складу або є афілійованими до вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019 року.

11.3. На виконання вказаних положень Оператор ГТС не здійснює заходи, що можуть обмежити доступ на ринок природного газу інших суб'єктів господарювання, не застосовує положень договорів, що обмежують конкуренцію, не надає переваг суб'єктам ринку, вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019, та суб'єктам господарювання, що входять до складу або є афілійованими підприємствами вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019.

11.4. З метою забезпечення вказаних вимог Оператором ГТС впроваджені положення, виконання яких є обов'язковим при здійсненні ним своїх функцій та у взаємовідносинах з суб'єктами ринку, затверджені внутрішнім наказом Оператора ГТС, яким визначено механізми планування, організації та проведення закупівель товарів, робіт і послуг.

Зазначені положення застосовуються Оператором ГТС при взаємодії з усіма суб'єктами господарювання, зокрема із Єдиним учасником та/або з вертикально інтегрованою організацією, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019, та суб'єктам господарювання, що входять до складу або є афілійованими підприємствами вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019.

11.5. Виконання зазначених умов забезпечує дотримання вимог щодо відсутності конфлікту інтересів, відсутності перешкоджання конкуренції, унеможливлення перехресного субсидювання між Оператором ГТС та Єдиним учасником, та/або між Оператором ГТС та вертикально інтегрованою організацією, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019, та суб'єктам господарювання, що входять до складу або є афілійованими підприємствами вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019.

11.6. Відповідно до цієї Програми відповідності, Оператор ГТС зобов'язаний повідомляти Контролера та Регулятора протягом 10 (десяти) робочих днів про укладення договорів на придбання (та/або надання, та/або отримання, та/або спільне використання) товарів, робіт і послуг з Єдиним учасником, вертикально інтегрованою організацією, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019, та суб'єктами господарювання, що входять до складу або є афілійованими підприємствами вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої Оператор ГТС входив до 31.12.2019, та про умови таких договорів (у тому числі щодо цін (вартості) товарів, робіт і послуг за такими договорами) шляхом надання копій таких договорів. Обов'язок з повідомлення виникає також у випадку укладення додаткових угод до зазначених договорів, якщо такими угодами змінюються істотні умови договору (предмет, ціна, строк та інші умови, які є істотними для такого виду договору). Якщо зазначені договори також уклалися Оператором ГТС у період з 1 по 31 грудня 2019 року, Оператор ГТС зобов'язаний повідомити Контролера та Регулятора про укладення таких договорів протягом 10 (десяти) робочих днів з дня затвердження цієї Програми відповідності Регулятором.

11.7. Відповідно до цієї Програми відповідності Оператор ГТС зобов'язаний повідомляти Контролера та Регулятора про намір укладення договорів між Оператором ГТС та Власником ГТС (Єдиним учасником) за 10 (десять) робочих днів до їх укладення та надавати при цьому проект(и) такого(их) договору(ів) Регулятору (у тому числі на затвердження у визначених Законом випадках).

11.8. Оператор ГТС інформує Регулятора про спір, що виник між Оператором ГТС та Власником ГТС, та, у разі необхідності, надає запит на його врегулювання до Регулятора відповідно до вимог пункту 2 частини четвертої статті 4 Закону України «Про ринок природного газу».

12 Поводження з інформацією

12.1. Оператор ГТС надає інформацію щодо функціонування газотранспортної системи, захист якої не передбачений відповідним законодавством та цією Програмою відповідності і яка не становить комерційну таємницю та не є конфіденційною інформацією (інформація з обмеженим доступом). Надання такої інформації здійснюється на справедливій, прозорій та недискримінаційній основі. Оператор ГТС не здійснює надання інформації у спосіб, який прямо або опосередковано може призвести до створення вигоди та/або конкурентної переваги окремого(-их) суб'єкта(-ів) ринку природного газу. Уся публічна інформація оприлюднюється

на власному вебсайті Оператора ГТС, робота якого підтримується на постійній основі, та своєчасно оновлюється.

12.2. Оператором ГТС упроваджено Інструкцію про порядок поводження з документами (у тому числі електронними), іншими матеріальними носіями інформації, що містять комерційну таємницю, якою визначено порядок поводження з документами, матеріальними носіями інформації, яка отримана Оператором у ході виконання своїх функцій на ринку природного газу та яка стосується його власної діяльності, що становить комерційну таємницю, та яка є конфіденційною (інформація з обмеженим доступом). Положення Інструкції відповідають законодавству України.

12.3. Склад відомостей, що становлять комерційну таємницю та конфіденційну інформацію щодо персональних даних його співробітників, визначається у Переліку відомостей, що складають комерційну таємницю Оператора ГТС та конфіденційну інформацію щодо персональних даних його співробітників, зокрема в частині документів, які стосуються управління та планування; роботи з персоналом; фінансово-економічної діяльності; проведення переговорів; укладання контрактів; питань науки, техніки та технології; юридичної роботи; безпеки.

12.4. Для забезпечення захисту персональних даних Працівників від випадкових втрати або знищення, від незаконної обробки, у т.ч. незаконного знищення чи доступу до персональних даних (конфіденційна інформація про фізичну особу), Оператором ГТС затверджено Положення про порядок обробки та захисту персональних даних працівників.

12.5. З метою забезпечення захисту та недопущення розкриття інформації, що містить комерційну інформацію та/або конфіденційну інформацію, Оператором ГТС визначений порядок ведення реєстрації (обліку), зберігання та розмноження вхідних, вихідних та внутрішніх документів, роботи з документами (в тому числі на електронних засобах), що містять комерційну таємницю та/або конфіденційну інформацію.

12.6. Посадові особи та працівники Оператора ГТС обізнані та дотримуються правил поводження з інформацією, у тому числі з конфіденційною інформацією та інформацією, що становить комерційну таємницю.

Оператором ГТС затверджено форму Зобов'язання про збереження та недопущення витоку, блокування та знищення інформації що є комерційною таємницею, яке підписується на стадії працевлаштування нових співробітників.

12.7. Оператор веде облік осіб (працівників Оператора), які мають право доступу (із зазначенням меж такого доступу) до документів/матеріалів з обмеженим доступом, інформаційних систем та баз даних Оператора (у тому числі права доступу до накопичувачів інформації та файлів спільного користування), та оновлює його відповідно до Регламенту надання доступу до інформаційних систем.

Такий перелік осіб є доступним для Контролера.

12.8. Працівники Оператора ГТС, його уповноважені представники не розкривають інформацію з обмеженим доступом третім сторонам упродовж їх роботи в Операторі ГТС та після припинення трудових або інших договірних відносин з Оператором на підставі відповідних положень трудових договорів (контрактів) або договорів про співпрацю, за винятком випадків, передбачених законодавством, якщо:

- 1) отримано дозвіл/згоду на її розкриття від особи, перед якою Оператор ГТС прийняв зобов'язання щодо дотримання конфіденційності відповідної інформації;

- 2) інформація більше не є конфіденційною внаслідок її широкого оприлюднення на законних підставах;
- 3) розкриття відповідної інформації вимагається законодавством.

Положення трудових договорів (контрактів) або договорів про співпрацю також визначають відповідальність у разі невиконання або неналежного виконання зобов'язань щодо нерозкриття конфіденційної інформації та інформації, що становить комерційну таємницю.

12.9. Письмові документи Оператора ГТС, які містять конфіденційну інформацію, позначаються шляхом надання грифу обмеження доступу «Конфіденційно». Обмеження доступу до відомостей, що складають комерційну таємницю, здійснюється шляхом надання грифу обмеження доступу «Комерційна таємниця».

12.10. Захист та нерозкриття інформації з обмеженим доступом персонал Оператора, його уповноважені представники забезпечують шляхом дотримання правил поведінки з такою інформацією (Інструкція про порядок поведінки з документами, іншими матеріальними носіями інформації, що містять комерційну таємницю) та, зокрема:

- 1) не залишають фізичні носії з такою інформацією (документи, USB-накопичувачі тощо) без нагляду, у тому числі у громадських місцях;
- 2) при сторонніх (у тому числі у громадських місцях) не обговорюють таку інформацію;
- 3) користуючись електронною поштою, ретельно перевіряють зміст повідомлень та адресу одержувача, щоб уникнути можливого розкриття інформації, що становить комерційну таємницю, та/або конфіденційної інформації третім особам.

12.11. За винятком відомостей, що оприлюднюються відповідно до вимог законодавства, Оператор ГТС забезпечує захист інформації з обмеженим доступом у договорах про надання та/або придбання, та/або спільне використання товарів, робіт та послуг із постачальниками товарів, робіт та послуг, якщо це передбачено в контрактах, договорах, угодах. У таких договорах передбачаються положення, які зобов'язують постачальників, що отримують конфіденційну інформацію від Оператора ГТС, зберігати таку інформацію у таємниці і не розкривати її третім сторонам. Зобов'язання щодо дотримання конфіденційності залишається чинним упродовж та після закінчення строку дії договірних відносин до тих пір, поки відповідна конфіденційна інформація не буде публічно розкрита на законних підставах, або якщо інше не передбачено самим договором.

12.12. Вся інформація, що стосується договорів транспортування природного газу, виконання зобов'язань за цими договорами та інша інформація і дані щодо відносин між сторонами таких договорів є конфіденційною і не може у будь-який спосіб передаватися чи розголошуватися будь-якій третій стороні, за винятком випадків, передбачених законодавством, або за письмової згоди іншої сторони договору.

12.13. Не є порушенням зобов'язання конфіденційності, якщо конфіденційна інформація розголошується відповідно до умов та в порядку, визначених в Кодексі ГТС та (або) згідно умов договору транспортування природного газу, а також у випадках, якщо така інформація надається компетентним органам влади відповідно до порядку та в частині, встановлених законодавчими актами, акціонерам однієї зі сторін договору, членам регулюючих органів, співробітникам, для яких така інформація є необхідною для виконання завдань відповідно до їх функцій, юридичним і фінансовим радникам та аудиторам сторони договору, а також учасникам ринку природного газу відповідно до порядку та в частині, передбачених нормативно-правовими актами.

12.14. Працівник Оператора ГТС, який уповноважений на передачу конфіденційної інформації третім сторонам у випадках, зазначених в договорі транспортування природного газу, повинен забезпечити дотримання конфіденційності такими сторонами стосовно інформації, що їм передається.

13. Зобов'язання працівників щодо Програми відповідності

13.1. Кожен Працівник зобов'язаний дотримуватися цієї Програми відповідності.

13.2. Кожен працівник ознайомлений з вимогами Програми відповідності шляхом підписання Декларації Працівника про ознайомлення з Програмою відповідності та зобов'язання її виконання.

При прийнятті на роботу Працівник, після укладення трудового договору або цивільно-правового договору з Оператором ГТС, ознайомлюється з Програмою відповідності та підписує заяву, в якій підтверджує, що:

- ознайомлений з Програмою відповідності й зобов'язується її дотримуватися та брати участь у реалізації Програми відповідності як це визначено Декларацією, що є Додатком 1 до цієї Програми відповідності;
- ознайомлений з тим, що порушення Програми відповідності є порушенням основних обов'язків Працівника/договірних зобов'язань;
- обізнаний про персональну відповідальність у разі порушення Програми відповідності.

Нові працівники Оператора ГТС ознайомлюються з вимогами цієї Програми відповідності до початку виконання своїх повноважень або посадових обов'язків.

Посадові інструкції працівників Оператора ГТС, трудові договори (контракти) працівників Оператора ГТС містять положення щодо необхідності обов'язкового виконання/дотримання положень цієї Програми відповідності та про персональну відповідальність щодо недотримання Програми відповідності.

13.3. Політика з питань врегулювання конфлікту інтересів Оператора ГТС передбачає можливість відсторонення працівника від процесу прийняття рішень / укладання правочинів / вчинення дій, які вже знаходяться або можуть знаходитися під впливом конфлікту інтересів або звільнення працівника (у виключних випадках з урахуванням вимог законодавства України) Оператором ГТС у разі неможливості запобігання або усунення реального або потенційного конфлікту інтересів, або небажання відповідного працівника урегулювати реальний або потенційний конфлікт інтересів.

13.4. Політикою з питань врегулювання конфлікту інтересів визначено персональну відповідальність кожного працівника Оператора ГТС за порушення правил та вимог, передбачених Законом та цією Програмою відповідності, яка передбачає застосування дисциплінарних або інших заходів впливу відповідно до законодавства України та внутрішніх документів Оператора ГТС.

13.5. Відповідно до цієї Програми відповідності, працівник(-и) Оператора ГТС у разі порушення чи потенційного порушення положень Програми відповідності або у випадку отримання інформації про порушення будь-якого з положень цієї Програми відповідності впродовж 3-х робочих днів повідомляє(-ють) про це свого безпосереднього керівника та Контролера.

13.6. Порушення будь-якого з положень цієї Програми відповідності може бути кваліфіковане

як грубе порушення зобов'язань працівника Оператора ГТС і надає Оператору ГТС право на застосування дисциплінарних або інших стягнень, що передбачені відповідним законодавством про працю та внутрішніми документами Оператора ГТС.

13.7. Оператор ГТС на постійній основі веде реєстр, який підтверджує, що всі працівники Оператора ГТС, а також уповноважені представники поінформовані (ознайомлені) про суть цієї Програми відповідності (у тому числі про зміни та доповнення) та зобов'язані її виконувати.

У разі внесення змін до Програми відповідності, Оператор ГТС упродовж 10-ти робочих днів доводить це до відома всіх працівників Оператора. Зміни та доповнення доводяться до відома працівників через внутрішні розпорядчі документи під особистий підпис.

13.8. Відповідні інструкції/навчальні заходи, роз'яснення для працівників щодо Програми відповідності (у тому числі про зміни та доповнення до неї) готує та проводить Контролер.

13.9. Виконавчий орган Оператора ГТС відповідає за виконання Програми відповідності.

14. Відповідальність за порушення зобов'язань за Програмою відповідності

14.1. Порушення працівником зобов'язань, передбачених Програмою відповідності, є порушенням основних обов'язків працівника у розумінні Кодексу законів про працю України та може бути підставою для притягнення працівника до відповідальності, передбаченої Кодексом законів про працю України та посадовими інструкціями.

14.2. У разі порушення положень Програми відповідності працівником, який перебуває у трудових відносинах, зокрема, може бути накладено дисциплінарне стягнення у вигляді догани або звільнення, залежно від характеру та тяжкості вини Працівника.

14.3. Якщо порушення працівником зобов'язань, пов'язаних з виконанням Програми відповідності, завдає матеріальної шкоди Оператору ГТС, працівник, який працює на підставі трудових правовідносин, несе матеріальну відповідальність відповідно до принципів, викладених у Кодексі законів про працю, або у разі розголошення інформації, отриманої під час виконання функцій Оператора ГТС, після припинення роботи у Операторі ГТС, відповідно до чинного законодавства.

14.4. Особи, які виконують роботу на інших правових засадах, ніж трудові відносини, несуть відповідальність за шкоду, заподіяну Оператору ГТС у зв'язку з порушенням зобов'язань, що впливають з Програми відповідності відповідно до чинного законодавства.

14.5. Незалежно від відповідальності, передбаченої у попередніх пунктах, у разі передачі, розкриття чи використання Працівником чи особою, яка виконує роботу на інших правових засадах, ніж трудові відносини (також після припинення роботи або припинення цивільно-правового договору укладеного із Оператором ГТС), інформації з обмеженим доступом, що призведе до недобросовісної конкуренції, Оператор ГТС матиме право подати позов проти Працівника або вищезгаданої особи.

15. Контролер

15.1. Моніторинг за виконанням Програми відповідності здійснюється контролером. Контролер може бути фізичною або юридичною особою. Юридична особа забезпечує виконання функцій контролера через уповноважених працівників.

Контролер має необхідну кваліфікацію та професійний досвід для здійснення своїх функцій та є повністю незалежним та неупередженим у своїй діяльності та відповідає вимогам статті 31

Закону. У разі, якщо контролером є юридична особа, вищенаведені вимоги застосовуються як до такої юридичної особи, так і щодо її працівників, які будуть уповноважені на здійснення функцій контролера (далі – також Контролер).

15.2. Контролер має коло повноважень, визначених Законом та відповідним договором, укладеним з Оператором ГТС.

15.3. З метою забезпечення виконання цієї Програми відповідності та в рамках виконання своїх обов'язків Контролер відповідно до положень Закону:

- 1) здійснює моніторинг виконання цієї Програми відповідності;
- 2) надає інформацію та консультує Працівників про Програму відповідності та її зміни;
- 3) здійснює внутрішню інтерпретацію положень Програми відповідності для внутрішніх цілей Оператора ГТС відповідно до правових актів та документів, що складають основу для розробки Програми відповідності та з урахуванням цілей Програми відповідності;
- 4) розробляє проекти змін до Програми відповідності за результатами моніторингу та виявлених не врегульованих питань та/або недостатніх заходів для виконання/дотримання Програми відповідності;
- 5) складає та надає Регулятору щорічний та квартальні звіти із зазначенням заходів, вжитих для виконання цієї Програми;
- 6) звітує перед виконавчим органом Оператора ГТС та надає рекомендації щодо вдосконалення цієї Програми відповідності та її виконання;
- 7) невідкладно повідомляє Регулятора про будь-які істотні порушення виконання цієї Програми відповідності Оператором ГТС;
- 8) подає пропозиції Регулятору щодо рішень про план розвитку ГТС на наступні 10 років не пізніше моменту прийняття відповідного рішення відповідальним органом Оператора ГТС, зокрема інформує Регулятора у випадку надходжень пропозицій до проекту плану розвитку ГТС від Власника ГТС;
- 9) невідкладно повідомляє Регулятора про виникнення будь-яких комерційних та фінансових відносин між Власником ГТС, у тому числі Єдиним учасником,
- 10) здійснює моніторинг виконання оператором газотранспортної системи положень законодавства щодо конфіденційності у діяльності оператора газотранспортної системи;
- 11) здійснює моніторинг забезпечення діяльності з виробництва електричної енергії, у тому числі операції із закупівлі природного газу для виробництва електричної енергії, відокремлено від іншої діяльності оператора газотранспортної системи;
- 12) повідомляє Регулятора про будь-які зміни, рішення, щодо яких є обґрунтовані підстави вважати, що вони матимуть вплив на відокремлення та незалежність Оператора ГТС

15.4. Контролер несе відповідальність за дотримання всіх вимог законодавства щодо своєї діяльності та умов укладеного з ним договору.

15.5. Відповідно до вимог Закону та цієї Програми відповідності Контролер має доступ до всіх необхідних приміщень Оператора ГТС та отримує доступ до приміщень Оператора без попереднього повідомлення.

15.6. Відповідно до Закону та цієї Програми відповідності Контролер має, а Оператор ГТС забезпечує доступ до даних та інформації Оператора ГТС, необхідних для виконання завдань Контролера щодо виконання Програми відповідності.

15.7. Контролер має право відвідувати всі наради (засідання) органів управління Оператора ГТС, а також усі наради керівників структурних підрозділів Оператора ГТС. Посадові особи Оператора відповідно до Закону та цієї Програми відповідності завчасно повідомляють Контролера про проведення запланованих нарад та надають йому всю інформацію, необхідну для участі у них. Контролер відвідує наради (засідання), на яких розглядаються питання, зокрема щодо:

- 1) умов доступу до газотранспортної системи, зокрема цін на послуги, пов'язані з доступом або приєднанням до газотранспортної системи, розподілом потужності та врегулюванням перевантажень газотранспортної системи, обов'язками щодо розміщення інформації, балансуванням та передачею прав доступу до газотранспортної системи між суб'єктами ринку природного газу (замовниками);
- 2) діяльності щодо експлуатації газотранспортної системи, підтримання її у належному стані та розвитку газотранспортної системи, у тому числі інвестицій в будівництво або реконструкцію транскордонних газопроводів;
- 3) купівлі-продажу енергоресурсів, необхідних для забезпечення функціонування газотранспортної системи, у тому числі щодо допоміжних послуг та балансування;
- 4) здійснення діяльності з виробництва електричної енергії відповідно до вимог цієї Програми, Закону України «Про ринок природного газу», Закону України «Про ринок електричної енергії», в тому числі щодо закупівлі природного газу для здійснення діяльності з електричної енергії.

15.8. Копії та оригінали всіх договорів Оператора ГТС з придбання (та/або надання) товарів, робіт і послуг у суб'єктів ринку природного газу (користувачами), Єдиного учасника та відповідні первинні документи (рахунки-фактури, акти виконаних робіт тощо) зберігаються у Оператора ГТС та доступні Контролеру для виконання ним своїх завдань, передбачених Законом та цією Програмою відповідності.

15.9. Контролер має право надавати висновки та пропозиції щодо будь-якого запропонованого внутрішнього документа або дій Оператора ГТС, що стосуються виконання положень цієї Програми відповідності та/або договору, укладеного між Контролером та Оператором ГТС. З цією метою відповідальні структурні підрозділи Оператора ГТС надають Контролеру необхідні документи, в тому числі проекти внутрішніх документів для надання висновків та пропозицій, та інформацію, що стосуються виконання положень цієї Програми відповідності.

15.10. Оператор ГТС та його посадові особи не надають доручень (інструкцій), що суперечать повноваженням та завданням Контролера і перешкоджають належному виконанню ним своїх функцій.

15.11. Посадові особи, відповідальні підрозділи Оператора ГТС зобов'язані надавати контролеру інформацію та документи, необхідні для підготовки звітів з виконання Програми відповідності Оператора ГТС, моніторингу виконання Програми відповідності Оператора ГТС, а також надавати на запит Контролера іншу інформацію, необхідну для виконання його обов'язків.

15.12. У разі виявлення порушень вимог, передбачених Законом та цією Програмою відповідності, Контролер вживає заходів відповідно до своїх повноважень та невідкладно, але не пізніше трьох робочих днів, надає відповідний звіт про порушення Регулятору.

15.13. Договір з Контролером може бути розірваний за ініціативою:

- 1) Регулятора або Оператора ГТС у разі виявлення порушення Контролером вимог Закону та/або умов укладеного з ним договору
- 2) Контролера згідно з умовами укладеного з ним договору.

Розірвання договору за ініціативою Оператора ГТС здійснюється лише за попередньою згодою Регулятора.

Відповідний орган звільняє Контролера з причин недостатнього рівня його незалежності або професійних якостей за поданням Регулятора.

15.14. Контролер інформує Регулятора та Оператора ГТС про намір розірвати договір за два тижні до дати його розірвання. Оператор ГТС протягом одного місяця з дати отримання інформації про намір Контролера розірвати договір має подати Регулятору пропозиції щодо погодження кандидатури нового Контролера.

15.15. Зміни та/або доповнення до договору (контракту), укладеного між Оператором ГТС та Контролером, вчиняються в такій самій формі, що й договір (контракт), що змінюється та/або доповнюється, якщо інше не встановлено договором (контрактом) або законом.

15.16. У разі внесення змін до трудового договору (контракту) з контролером щодо прав, обов'язків, відповідальності сторін, умов фінансової винагороди/оплати праці, переліку підстав для розірвання трудового договору (контракту) оператор газотранспортної системи зобов'язаний попередньо подати проект таких змін на погодження Регулятору.

15.17. Контролер подає Регулятору інформацію про доходи упродовж усього терміну перебування особи на посаді контролера. Інформація про доходи контролера за попередній календарний рік подається контролером не пізніше 01 березня року, наступного за звітним.

16 Інтерпретація Програми відповідності

16.1. Кожен Працівник має право подати Контролеру запит щодо тлумачення положень Програми відповідності.

16.2. У разі сумнівів у тому, чи може певна дія чи бездіяльність порушити вимоги Програми відповідності, Працівник повинен звернутися до Контролера щодо оцінки цієї поведінки чи бездіяльності.

17 Моніторинг та звітність про виконання Програми відповідності

17.1. Відповідно до Закону Контролер здійснює постійний моніторинг виконання цієї Програми відповідності та виконує свої функції на підставі Закону та у межах повноважень, передбачених Законом, а також договору (контракту), укладеного між Оператором ГТС та Контролером та затвердженого Регулятором.

17.2. Контролер щорічно та щоквартально готує письмові звіти про виконання Програми відповідності оператора ГТС за попередній календарний рік або квартал відповідно і подає його виконавчому органу оператора газотранспортної системи та Регулятору не пізніше:

01 березня року, наступного за звітним (для річного звіту);

20 числа місяця, наступного за звітним кварталом (для квартального звіту).

17.3. Річний звіт про виконання Програми відповідності оператора ГТС (далі – річний звіт)

повинен, зокрема, містити інформацію щодо:

- 1) розроблених та впроваджених оператором газотранспортної системи заходів щодо забезпечення відокремлення і незалежності оператора газотранспортної системи та з виконання Програми відповідності оператора ГТС протягом звітнього року;
- 2) змін у переліку суб'єктів господарювання, які перебувають під прямим або опосередкованим контролем оператора газотранспортної системи, способу здійснення такого контролю та обсягу відповідних прав, а також щодо змін у видах діяльності таких суб'єктів господарювання;
- 3) змін у переліку суб'єктів господарювання, які здійснюють прямий або опосередкований контроль над оператором газотранспортної системи, способу контролю та відповідних правах, які мають такі суб'єкти господарювання;
- 4) змін у складі органів управління оператора газотранспортної системи та/або власника газотранспортної системи (єдиного учасника) з наданням інформації щодо відповідності вимогам про відокремлення і незалежність;
- 5) будь-яких змін в документах, даних та інформації, поданих Регулятору відповідно до запиту на сертифікацію оператора газотранспортної системи, якщо вони впливають на виконання вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, а також які забезпечують виконання Програми відповідності оператора ГТС протягом звітнього періоду;
- 6) поводження з інформацією, що становить комерційну таємницю та/або конфіденційну інформацію, зокрема щодо її нерозкриття з метою попередження надання переваги суб'єктам господарювання, що здійснюють діяльність на ринку природного газу;
- 7) взаємовідносин між оператором газотранспортної системи та/або власником газотранспортної системи та/або вертикально інтегрованим суб'єктом господарювання чи іншим суб'єктом господарювання, що входить до складу такого вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання або є афілійованим до такого вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання (надається перелік укладених договорів, будь-яких доручень, листів, розпорядчих документів, інших документів, що надходили до оператора газотранспортної системи від власника газотранспортної системи (єдиного учасника) та/або вертикально інтегрованого суб'єкта господарювання тощо із зазначенням їх тематики із висновками щодо відповідності вимогам про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи);
- 8) виявлених контролером випадків недотримання Програми відповідності оператора ГТС, поданих заяв про порушення Програми відповідності оператора ГТС та заходів оператора газотранспортної системи щодо усунення відповідних порушень, розроблених та впроваджених щодо забезпечення відокремлення і незалежності оператора газотранспортної системи та виконання Програми відповідності оператора ГТС протягом звітнього року;
- 9) результатів врегулювання випадків недотримання Програми відповідності оператора ГТС та заходів оператора газотранспортної системи щодо їх усунення;
- 10) діяльності контролера, вжитих ним заходів та їх результатів протягом звітнього року;
- 11) дотримання контролером (у тому числі повноваження якого припинені) вимог частини третьої статті 31 Закону впродовж строку, визначеного Законом;

- 12) рекомендацій контролера щодо виконання вимог із забезпечення відокремлення та незалежності оператора газотранспортної системи відповідно до Закону та щодо вдосконалення Програми відповідності оператора ГТС.

17.4. Річний звіт готується контролером у двох варіантах:

- 1) звіт без конфіденційної інформації та інформації, що становить комерційну таємницю оператора газотранспортної системи, який має бути оприлюднений на вебсайті оператора газотранспортної системи і офіційному вебсайті Регулятора;
- 2) звіт з конфіденційною інформацією та інформацією, що становить комерційну таємницю оператора газотранспортної системи, який надається Регулятору без його оприлюднення.

17.5. Оператор газотранспортної системи оприлюднює річний звіт (без конфіденційної інформації та інформації, що становить комерційну таємницю) на своєму вебсайті не пізніше п'яти робочих днів після його подання Регулятору.

17.6. Контролер надає свій щорічний звіт Секретаріату Енергетичного Співтовариства.

17.7. Квартальний звіт про виконання Програми відповідності оператора ГТС (далі – квартальний звіт) повинен, зокрема, містити інформацію щодо:

- 1) випадків недотримання вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи протягом звітного кварталу та/або недотримання вимог Програми відповідності оператора ГТС працівниками/органами управління оператора газотранспортної системи;
- 2) змін у переліку суб'єктів господарювання, які перебувають під прямим або опосередкованим контролем оператора газотранспортної системи, способу здійснення такого контролю і обсязі відповідних прав, а також щодо змін у видах діяльності таких суб'єктів господарювання;
- 3) змін у переліку суб'єктів господарювання, які здійснюють прямий або опосередкований контроль над оператором газотранспортної системи, способу контролю та відповідних прав, які мають такі суб'єкти господарювання;
- 4) змін у складі органів управління оператора газотранспортної системи та або власника газотранспортної системи з наданням інформації щодо відповідності вимогам про відокремлення і незалежність;
- 5) будь-яких змін в документах, даних та інформації, поданих Регулятору відповідно до запиту на сертифікацію оператора газотранспортної системи, якщо вони впливають на виконання вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, а також які забезпечують виконання Програми відповідності оператора ГТС протягом звітного кварталу, в тому числі щодо укладених за звітний квартал договорів про придбання та/або надання, та/або отримання, та/або спільне використання товарів, робіт і послуг з єдиним учасником, вертикально інтегрованою організацією, у тому числі до складу якої оператор газотранспортної системи входив до 31 грудня 2019 року та суб'єктами господарювання, що входять до складу або є афілійованими підприємствами вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої оператор газотранспортної системи входив до 31 грудня 2019 року, та про умови таких договорів (зокрема щодо цін (вартості) товарів, робіт і послуг за вказаними договорами);
- 6) всіх нарад (засідань) органів управління оператора газотранспортної системи за участі представників власника газотранспортної системи з питань, що стосуються управління

державним майном газотранспортної системи.

17.8. Органи управління оператора газотранспортної системи не мають права вносити будь-які виправлення (зміни) у підготовлені річний та/або квартальний звіти про дотримання положень Програми відповідності оператора ГТС і пропонувати робити це контролеру.

17.9. Регулятор має право у будь-який час запитувати в оператора газотранспортної системи та/або контролера додаткову інформацію/пояснення щодо заходів, вжитих оператором газотранспортної системи для забезпечення відокремлення і незалежності оператора газотранспортної системи, та з виконання Програми відповідності оператора ГТС. За потреби Регулятор має право звертатися до оператора газотранспортної системи за поясненнями з виконання Програми відповідності оператора ГТС, а оператор газотранспортної системи зобов'язаний їх надати.

17.10. Оператор ГТС протягом 10 робочих днів надає на вимогу Регулятора додаткові документи та іншу необхідну інформацію, що стосується дотримання Оператором ГТС вимог закону про відокремлення та незалежність Оператора ГТС.

17.11. Регулятор упродовж двох місяців розглядає річний звіт контролера та надає висновок до нього. Висновок до звіту без конфіденційної інформації та інформації, що становить комерційну таємницю оприлюднюється на вебсайті оператора газотранспортної системи та офіційному вебсайті Регулятора.

17.12. Регулятор у висновку зазначає обов'язкові для виконання оператором газотранспортної системи та контролером заходи, необхідні для усунення невиконання вимог про відокремлення і незалежність оператора газотранспортної системи, обґрунтовані строки їх виконання (але не більше двох місяців) та/або вимоги щодо внесення відповідних змін та доповнень до Програми відповідності оператора ГТС (у разі наявності та необхідності таких).

17.13. Оператор газотранспортної системи та контролер зобов'язані звітувати про виконання відповідних заходів. У випадку невиконання таких заходів протягом визначеного строку Регулятор має право ініціювати проведення перевірки оператора газотранспортної системи у порядку, передбаченому статтею 25 Закону.

17.14. Контролер подає квартальні та річні звіти з моніторингу дотримання та виконання оператором газотранспортної системи Програми відповідності Оператора ГТС на офіційному бланку оператора газотранспортної системи в електронному вигляді з накладенням кваліфікованого електронного підпису з дотриманням вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронні довірчі послуги» та без погодження посадовими особами оператора газотранспортної системи.

18 Зміни до Програми відповідності

18.1. Оцінка Регулятором звітів про виконання Програми відповідності чи інших обставин, пов'язаних із реалізацією Програми відповідності, включаючи, зокрема, зміни до законодавства (у тому числі внаслідок здійснення заходів державного контролю щодо Оператора ГТС), до Програми відповідності, може бути підставою для внесення змін до Програми відповідності за ініціативою Регулятора або Оператора ГТС. Пропозиції щодо внесення змін до Програми відповідності за ініціативою Оператора ГТС надаються Регулятору з відповідним обґрунтуванням.

18.2. У разі настання обставин, визначених пунктом 16.1 Оператор ГТС (з власної ініціативи або за запитом Регулятора) протягом одного місяця з дати виникнення таких випадків готує зміни до Програми відповідності та подає на затвердження Регулятору.

18.3. У разі необхідності внесення змін до Програми відповідності Оператора ГТС зміни набирають чинності з дня їх затвердження Регулятором.

19 Набрання чинності, оприлюднення та строк дії Програми відповідності

19.1. Ця Програма відповідності набирає чинності після затвердження Регулятором у визначений у постанові Регулятора термін.

19.2. Рішення Регулятора про затвердження Програми відповідності Оператора ГТС разом з Програмою відповідності Оператора ГТС оприлюднюються на офіційному вебсайті Оператора ГТС не пізніше п'яти робочих днів після прийняття відповідного рішення.

19.3. Строк дії Програми відповідності Оператора ГТС відповідає строку дії ліцензії на право провадження господарської діяльності з транспортування природного газу.

19.4. Наступні додатки є невід'ємною частиною цієї Програми відповідності:

19.4.1 Додаток 1 – Декларація працівника про ознайомлення Програмою відповідності ТОВ «Оператор ГТС України» (Зразок).

19.4.2 Додаток 2 – Заява про відсутність обмежень щодо обіймання посад в операторі газотранспортної системи України згідно із Законом України «Про ринок природного газу» (Зразок).

ДЕКЛАРАЦІЯ
працівника про ознайомлення з Програмою
відповідності ТОВ «Оператор ГТС України»

ПІБ _____

Посада _____

Я ознайомлений(-а) з Програмою відповідності ТОВ «Оператор ГТС України» й зобов'язуюся неухильно дотримуватися її вимог та брати участь у її реалізації.

Ознайомлений(-а) та згодний(-а) з тим, що порушення Програми відповідності ТОВ «Оператор ГТС України» є порушенням моїх посадових обов'язків/договірних зобов'язань і за такі порушення я можу бути притягнутий до відповідальності у відповідності з чинним законодавством України.

Дата

Підпис

ЗАЯВА
про відсутність обмежень
щодо обіймання посад в операторі газотранспортної системи України
згідно із Законом України "Про ринок природного газу"

Даною Заявою, я, _____, (прізвище, ім'я, по-батькові)
підтверджую, що я:

- **не обіймаю** посади в органах управління не є посадовою особою/працівником у принаймні одного суб'єкта господарювання, що здійснює діяльність з видобутку (виробництва) та/або постачання природного газу та/або електричної енергії, у тому числі іноземних; у вертикально інтегрованій організації*, у тому числі до складу якої ТОВ «Оператор ГТС України» входило до 31.12.2019 року (НАК «Нафтогаз України»), та інших суб'єктах господарювання, що входять до складу або є афілійованими до вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої ТОВ «Оператор ГТС України» входило до 31.12.2019 року (НАК «Нафтогаз України»);

- **не отримую матеріальну чи іншу вигоду** від принаймні одного суб'єкта господарювання, що здійснює діяльність з видобутку (виробництва) та/або постачання природного газу та/або електричної енергії, у тому числі іноземних; від вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої ТОВ «Оператор ГТС України» входило до 31.12.2019 року (НАК «Нафтогаз України»), та від інших суб'єктів господарювання, що входять до складу або є афілійованими до вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої ТОВ «Оператор ГТС України» входило до 31.12.2019 року (НАК «Нафтогаз України»);

- **безпосередньо чи опосередковано не здійснюю одноосібний або спільний контроль або не користуюсь іншим правом у розумінні Закону України «Про ринок природного газу»**** у принаймні одного суб'єкта господарювання, що здійснює діяльність з видобутку (виробництва) та/або постачання природного газу та/або електричної енергії, у тому числі іноземних; у вертикально інтегрованій організації, у тому числі до складу якої ТОВ «Оператор ГТС України» входило до 31.12.2019 року (НАК «Нафтогаз України»), та у інших суб'єктів господарювання, що входять до складу або є афілійованими до вертикально інтегрованої організації, у тому числі до складу якої ТОВ «Оператор ГТС України» входило до 31.12.2019 року (НАК «Нафтогаз України»).

- ознайомлений з вимогами, визначеними пунктом 7.3 Програми відповідності ТОВ «Оператор ГТС України»*** та зобов'язуюсь їх дотримуватись.

_____ (дата)

_____ (підпис, ПІБ)

**вертикально-інтегрована організація - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, фізична особа, яка здійснює господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою, або група таких осіб, пов'язаних між собою безпосередньо чи опосередковано відносинами контролю, що здійснює щонайменше одну із функцій транспортування, розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу або надання послуг установки LNG і щонайменше одну із функцій постачання або видобутку природного газу;*

*** під «іншим правом» розуміється: 1) право голосу в органах юридичної особи, якщо утворення такого органу передбачено статутом або іншим установчим документом юридичної особи; 2) право призначати посадових осіб юридичної особи; 3) володіння 50 відсотками і більше корпоративних прав юридичної особи.*

**** за даним посиланням Ви можете перейти для ознайомлення з Програмою відповідності Оператора ГТС: <https://tsoua.com/prozorist/programa-vidpovidnosti/>*

У випадку наявності запитань щодо змісту заяви або необхідності тлумачення її окремих положень, просимо звертатись до Контролера Оператора ГТС: _____.